

CONSULTA PUBLICA PREVIA SOBRE EL PROJECTE DE REGLAMENT DEL SERVEI D'AJUDA A DOMICILI

D'acord amb el que es preveu a l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, amb l'objectiu de fomentar i millorar la participació dels ciutadans i les ciutadanes en el procediment d'elaboració de normes, amb caràcter previ a l'elaboració del Projecte del Reglament del Servei d'Ajuda a Domicili (d'ara endavant SAD) de la ciutat de Barcelona, se substancia la consulta pública a través del web de l'Ajuntament de Barcelona, per tal de recollir l'opinió de la ciutadania i de les organitzacions més representatives potencialment afectades per la futura normativa i sobre:

- a) Antecedents i problemes que es vol solucionar amb el reglament
- b) La necessitat i oportunitat de la seva aprovació.
- c) Els objectius de la norma.
- d) Les possibles solucions alternatives reguladores o no reguladores.
- e) Canals per fer aportacions.

En compliment del que s'esmenta, es descriu a continuació breument el marc en el qual es planteja aquest projecte de reglament corresponent al SAD.

A) ANTECEDENTS I PROBLEMES QUE ES VOLEN SOLUCIONAR AMB LA INICIATIVA.

La competència en matèria de prestació de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona i la potestat per desenvolupar un reglament de SAD queden establertes:

- de conformitat amb els articles 66.3k) i 67.c) del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei Municipal i de Règim local de Catalunya que estipulen les competències pròpies dels municipis en matèria de prestació de serveis socials (66.3k)), i els serveis que com a mínim han de prestar els municipis amb població superior a vint mil habitants, que inclou la prestació de serveis socials (67.c))
- específicament, amb els articles 107 i següents de la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona, relatius als serveis socials.
- i els articles 31 i 16.2 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de Serveis Socials, segons els quals correspon als municipis establir els centres i serveis corresponents a l'àmbit propi dels serveis socials bàsics (art.31) i s'estableix que els serveis socials bàsics inclouen els equips bàsics, els serveis d'ajuda a domicili i de teleassistència i els serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.

I que podrà d'acord amb allò que disposa l'article 16.m) de la Carta Municipal de Barcelona,

l'article 106 de la Llei 7/1985, de 2 d'Abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, i l'article 127 del Text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 2/2004 de 5 de Març, i de conformitat amb els articles 41 a 47 del mateix text refós, fixar els preus públics per la prestació de serveis d'atenció domiciliària de l'Ajuntament de Barcelona.

L'Ajuntament de Barcelona i el Consorci de Serveis Socials tenen potestat sancionadora en virtut del que disposa l' article 110 de la Carta Municipal de la Llei 22/1998, en relació amb les conductes infractores i potestat per incoar i instruir els procediments sancionadors corresponents, i per imposar les sancions que escaiguin.

L'Estatut de creació del Institut Municipal de Serveis Socials, aprovats pel Consell Plenari municipal en sessió de 2 d'octubre de 2009, va aprovar la constitució de l'ens com a organisme autònom d'aquest Ajuntament, de caràcter administratiu, amb capacitat jurídica plena d'obrar i autonomia de gestió per al compliment de les seves finalitats, com és el cas de la gestió del SAD, i en virtut de l'article 3 de potestats administratives, també disposa la capacitat sancionadora, en els casos normativament previstos.

El reglament del SAD s'aprofita que l'atenció domiciliària s'aborda en diverses normatives, tot i que no disposa d'una regulació pròpia i específica. L'anàlisi d'aquestes normes permet fer una aproximació a les característiques principals d'aquest servei i són aquestes normes que han ajudat a articular el reglament que es vol tramitar.

A nivell d'articulat en matèria del SAD, ressaltar en primer lloc, l'article 17 de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, que és la llei de referència actual per als serveis socials, estableix que els serveis d'ajuda a domicili (SAD) es configuren com una de les funcions específiques dels serveis socials bàsics, i l'article 34 de la mateixa Llei indica que les àrees bàsiques de serveis socials (ABSS) són la unitat primària de l'atenció social per prestar els serveis socials bàsics.

D'altra banda, el Decret 142/2010, de la Cartera de serveis socials, identifica i defineix els serveis que inclou l'atenció domiciliària (AD). Concretament, engloba els serveis següents:

- Servei d'ajuda a domicili: un conjunt organitzat i coordinat d'accions assistencials, educatives i preventives, que es realitzen bàsicament al domicili de la persona i en el seu entorn, dirigides a proporcionar atencions personals, ajuda a la llar i suport social a aquelles persones amb dificultats de desenvolupament o d'integració social o manca d'autonomia personal.
- Servei de les tecnologies de suport i cura: consisteix en una modalitat del servei d'atenció domiciliària el qual, amb la tecnologia adequada, permet detectar situacions d'emergència, donar una resposta ràpida a aquestes situacions i garantir la comunicació permanent de la persona. Aquest servei es presta mitjançant el suport d'un equip de professionals i de les tecnologies més adequades.

Els serveis d'atenció domiciliària, com a serveis socials bàsics que són, han de ser uns serveis preventius, comunitaris i polivalents, i, alhora, han de donar resposta a diverses situacions de necessitat, des del mateix àmbit de convivència, fomentant l'autonomia i capacitant les persones perquè es puguin desenvolupar lliurement, segons el seu projecte de vida.

A més, cal destacar que les persones destinatàries que s'identifiquen en aquest marc normatiu poden ser persones de qualsevol edat que estan en una situació de dependència o de risc social.

Aquesta mirada transversal es veu reforçada per la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, en la qual s'indica que els serveis d'atenció domiciliària han de servir com a eines de proximitat per preveure i atendre la dependència, i també com a eines de prevenció del risc social en la infància i l'adolescència.

Per la seva banda, el Decret 27/2003 de l'atenció social primària, tot i ser una referència prèvia a la Llei 12/2007 de serveis socials i al Decret 142/2010, també permet visualitzar algunes característiques més de l'AD, entre les que cal destacar l'objectiu de mantenir la persona en el seu domicili, tot millorant-ne la qualitat de vida. Des d'aquest marc s'indica que per assolir aquesta fita, l'AD es podrà complementar amb altres modalitats d'atenció com és el servei de bugaderia, podologia, menjador a domicili, telealarma/teleassistència, productes de suport i adaptacions de la llar, serveis d'altres xarxes assistencials, entre d'altres.

En aquesta identificació del marc normatiu vinculat a l'AD, també cal destacar una norma estatal que ha contribuït a configurar l'atenció domiciliària tal com la coneixem actualment. Ens referim a l'aprovació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones que estan en situació de dependència (LAPAD), i tot el seu desplegament normatiu estatal i autonòmic.

Mitjançant aquesta Llei es formalitzen les intervencions en les situacions de dependència, entre d'altres, en l'entorn domiciliari. Aquestes normes generen un marc garantista per a les persones que estan en una situació de dependència, ja que se'ls fa una valoració de les necessitats derivades de la manca d'autonomia i se'ls assigna un programa individual d'atenció (PIA).

Des de la perspectiva de la gestió operativa, amb l'aprovació de la LAPAD, s'introdueix una distinció entre el SAD dependència que acabem de descriure, i el SAD social, orientat a l'abordatge del risc social. Per les seves característiques de prescripció el SAD social disposa d'una major flexibilitat i celeritat en l'accés, la qual cosa li permet atendre tant a les persones que presenten limitacions en l'autonomia funcional com a les persones en situació de risc social. Ara bé, el SAD social és menys garantista per a les persones que es troben en aquesta situació de risc social.

Les persones amb un grau reconegut de dependència que requereixin el servei de SAD han

d'optar pel SAD dependència, atès que actualment no és possible compatibilitzar tots dos serveis.

En data 16 de juliol de 2020 s'ha publicat al DOGC el DECRET 69/2020, de 14 de juliol, d'acreditació, concert social i gestió delegada en la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública. Aquest Decret té per objecte regular el règim jurídic de l'acreditació de les entitats de serveis socials privades per ser proveïdores de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública. Així mateix, preveu el règim jurídic de la provisió dels serveis de la Xarxa esmentada mitjançant el concert social i la gestió delegada, a l'empara dels quals aquestes entitats poden prestar serveis socials a la població amb finançament, accés i control públics.

Amb el Reglament es pretén regular, garantir i dotar del marc normatiu perquè persones usuàries, entitats prestadores i els serveis socials puguin accedir a una única norma, donant resposta a la necessitat que han explicat entitats, grups municipals, administracions com el Síndic i les mateixes persones usuàries de disposar d'un instrument de regulació del servei, informació i consulta clara i transparent que reguli els drets i deures de totes les parts.

Concretament, amb el projecte de reglament del SAD es persegueix:

- Regular aquest servei amb transparència, universalitat, enfocament comunitari per la participació de les persones usuàries i l'entorn, amb l'objectiu que la persona usuària disposi d'un marc regulat i no es trobi en situacions d'indefensió davant d'actuacions de l'entitat prestadora de servei i/o de l'administració.
- Articular i definir principis, objectius, característiques, prestacions, accés i altres aspectes del servei.
- Integrar en un instrument normatiu diferents aspectes del servei actualment regulats en diversos documents (plecs tècnics, administratius, protocols, normes d'ús del servei, etc.).
- Disposar d'una eina d'informació i d'assessorament sobre l'accés al servei, el contracte i els serveis específics, així com drets i deures de les persones usuàries.
- Garantir drets i deures de les persones usuàries i a tots els agents.

B) NECESSITAT I OPORTUNITAT DE LA SEVA APROVACIÓ.

El SAD és un servei fonamental per a moltes persones que ha anat creixent en els últims anys a la ciutat de Barcelona i que s'ha fet més complex en la seva prestació. Les xifres històriques d'evolució del servei indiquen que entre 2015 i 2018, el SAD va experimentar un increment accelerat degut al desplegament progressiu de la llei de la dependència, i l'entrada en el sistema de les persones amb grau I de dependència. Actualment el SAD atén a més de 20.000 persones anualment, presta més de 3,9 milions d'hores, amb un cost total de més de 83 M/€, i emplea a més de 4.000 treballadores.

Aquests serveis, pel volum d'atenció, per l'impacte que tenen en les persones ateses, i per la seva importància de l'activitat econòmica en el sector de cures, requereix d'una regulació que tingui en compte totes les realitats.

Per altra banda, el fet que el servei es presti en un entorn domiciliari i privatiu, motiva la necessitat d'una regulació adient perquè l'atenció es faci en termes de màxima qualitat i garantia jurídica, tant per a la ciutadania com per al conjunt de professionals. Per tant, és convenient dotar-se d'un reglament que contingui tots els aspectes tècnics essencials per al compliment correcte de la competència municipal.

En aquest sentit, el Reglament dels serveis d'atenció domiciliària ha de determinar els drets i deures de la ciutadania en relació amb els serveis, ha d'informar-ne de la naturalesa, la tipologia i el finançament, així com dels procediments que cal seguir des de l'accés fins a la finalització del servei i les condicions amb què s'ha de prestar.

Aquest reglament ha d'informar, d'una banda, de la naturalesa dels serveis socials d'atenció domiciliària, les tipologies de serveis que inclou, el seu funcionament i finançament, i, de l'altra, de l'existència d'una ordenança fiscal que regula l'aportació de les persones usuàries al finançament del servei.

Ha de regular també els criteris objectius que s'han de seguir per gestionar els serveis en les diferents fases del procés assistencial, des de l'inici, en què cal complir uns requisits i procediments per accedir al servei, fins al final, en què aquest s'executa i es preveuen les incidències i els canvis més freqüents.

Sobretot, el reglament ha d'establir els drets i deures de les persones usuàries i del seu entorn de cura, i, si escau, els de les persones que en tenen cura com a familiars, així com el règim sancionador en cas d'incompliment d'aquests deures.

En definitiva, l'objectiu del reglament és donar seguretat jurídica a les persones que utilitzin i es beneficien del servei i als professionals dels serveis socials bàsics, així com a les entitats prestadores dels serveis que intervenen en la gestió.

c) ELS OBJECTIUS DE LA NORMA.

La normativa que es vol aprovar pretén regular el Servei d'ajuda a domicili per tal d'articular i definir els principis, objectius, característiques, prestacions, accés i altres aspectes d'aquest servei que proporciona atenció a les persones en situació de risc social, d'acord amb els criteris dels serveis socials bàsics municipals i/o a les persones en situació de dependència reconeguda per la Generalitat de Catalunya.

El propòsit és integrar en un instrument normatiu diferents aspectes del servei actualment regulats en diversos documents (plecs tècnics, administratius, protocols, normes d'ús del servei, etc.) que reguli, garanteixi i doti de seguretat jurídica, en els diferents àmbits en què té competència l'Ajuntament de Barcelona

La proposta del reglament integra les normes següents:

- Diversos articles de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, que és la llei de referència actual per als serveis socials, estableix que els serveis d'ajuda a domicili (SAD) es configuren com una de les funcions específiques dels serveis socials bàsics, i l'article 34 de la mateixa Llei indica que les àrees bàsiques de serveis socials (ABSS) són la unitat primària de l'atenció social per prestar els serveis socials bàsics.
- El Decret 142/2010, de la Cartera de serveis socials, identifica i defineix els serveis que inclou l'atenció domiciliària (AD).
- La Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones que estan en situació de dependència (LAPAD)

Es pretén també incorporar un procediment sancionador actualitzat amb la normativa actual.

Caldrà tenir en compte l'ajust a la normativa principal en matèria del SAD i de les normatives que el regulen.

Com a objectius més específics:

- Harmonitzar en un únic cos reglamentari la producció existent en matèria de protocols, plecs i normativa diversa de diferents àmbits, de competència municipal relatiu al SAD.
- Desenvolupar aspectes tècnics i propis del règim sancionador per tal de regular el correcte desenvolupament del servei per tots els agents implicats.

D) LES POSSIBLES SOLUCIONS ALTERNATIVES REGULADORES O NO REGULADORES.

Es fa necessari unificar normativa en matèria del SAD per tal de garantir, i dotar de seguretat jurídica, en els diferents àmbits en què té competència l'Ajuntament de Barcelona, o que té delegada la competència, per regular aquest servei amb transparència, universalitat, enfocament comunitari per la participació de les persones usuàries i l'entorn, amb l'objectiu que la persona usuària disposi d'un marc regulat i no es trobi en situacions d'indefensió davant d'actuacions de l'entitat prestadora de servei i/o de l'administració.

Si no s'aprova el Reglament, no es podran sancionar algunes incidències de les entitats prestadores i serà més difícil poder preservar els drets i deures de les persones usuàries. Donada la disparitat de normativa, només es podran sancionar les conductes de discriminació via

sancionador administratiu que s'hagin deixat per escrit en els plecs i normativa dispersa de les obligacions de les empreses prestatàries i per tant podria haver un greuge tan per la persona usuària com per l'administració qui ha de vetllar pel bon funcionament del servei.

E) CANALS PER FER APORTACIONS

La ciutadania i les organitzacions que ho considerin adient poden, en exercici del dret que els reconeix l'article 133.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, remetre les seves opinions i aportacions sobre els aspectes plantejats a través de qualsevol dels mitjans admesos per l'article 16 de l'esmentada Llei 39/2015. Les aportacions presentades s'han d'adreçar a la Direcció de Serveis d'Envel·liment, concretament al Departament d'Atenció Social Domiciliària per a Persones Grans.

Barcelona, a la data de la signatura

Ester Quintana Escarrà
Direcció de Serveis d'Envel·liment